

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกะปง จังหวัดพังงา Tourism potential for the development of community – based tourism in Kapong community, Phang Nga Province

พวงเพชร ฤทธิพรพันธุ์^{1*}, เสาวคนธ์ ศรีสุคนธ์รัตน์², ณัฐลินี ชอบตรง³, ชุตตาภรณ์ ทองจูน⁴
Puangpet Rittiponpun^{1*}, Saowakhon Srisukhontharat², Nutsinee Chobtrong³, Chudabhorn Thongjun⁴

^{1,4} หลักสูตรอนุปริญญาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลธุรกิจ วิทยาลัยชุมชนพังงา

² หลักสูตรอนุปริญญาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ วิทยาลัยชุมชนพังงา

³ หลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยชุมชนพังงา

^{1,4} Associate of Business Administration Program in Business Digital Technology, Phang-nga Community College

² Associate of Business Administration Program in Management, Phang-nga Community College

³ Associate Degree in Tourism and Hospitality, Phang-nga Community College

*Corresponding author's e-mail: puangpet.r@pngcc.ac.th^{1*}

Received: December 11, 2025

Revised: December 14, 2025

Accepted: February 05, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและภายนอกในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกะปง จังหวัดพังงา ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการศึกษาเอกสารและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 35 คน แบ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก 12 คน และการสนทนากลุ่ม 23 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแนวทางการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาและเทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณค่าแหล่งท่องเที่ยว มีความโดดเด่นทั้งด้านธรรมชาติเมืองในหมอก ประวัติศาสตร์เชื่อมโยงเมืองตะโกลา และวิถีเกษตรอัตลักษณ์ (ทุเรียนสลิกาและมังคุดทิพย์) 2) ความสะดวกในการเข้าถึง เส้นทางหลักมีความสะดวกและรองรับยานพาหนะได้ทุกประเภท แต่ควรพัฒนาการเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวรอง 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน มีความตื่นตัวสูงแต่ยังขาดทักษะการเป็นเจ้าของที่ดี 4) โอกาสในการพัฒนา ได้รับการสนับสนุนงบประมาณและนโยบายจากภาครัฐในระดับมาก และ 5) การประชาสัมพันธ์ ยังขาดการส่งเสริมเชิงรุกผ่านสื่อออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ พบว่า จุดแข็งคือ ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวและภูมิอากาศที่เย็นสบาย จุดอ่อนคือ มาตรฐาน

การบริการและบุคลากร พื้นที่นี้มีโอกาสจากนโยบาย BCG Model ขณะเดียวกันยังเผชิญอุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและข้อจำกัดด้านงบประมาณสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

คำสำคัญ: ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว, ชุมชนกะปง, การพัฒนาการท่องเที่ยว

Abstract

This research aimed to assess tourism potential and analyze internal and external environmental factors to develop community-based tourism in Kapong community, Phang Nga Province. A qualitative research methodology was employed documentary research and field data collection from 35 key informants. The data collection was divided into 12 in-depth interviews and focus group discussions with 23 participants. The research instruments consisted of semi-structured interview guides and focus group discussion protocols. Data were analyzed using content analysis and SWOT analysis techniques. The findings revealed that 1) Tourism Value is distinguished by 3 distinct pillars: "City in the Mist" natural landscape, historical heritage linked to the ancient city of Takola, and a unique agricultural identity, notably the Sarika Durian and Tip-Phang Nga Mangosteen. 2) Accessibility: main transport routes are highly convenient and accessible to all vehicle types. However, connectivity to secondary attractions should be further developed to enhance the overall tourist experience. 3) Community participation: There is a high level of awareness among locals, but lacks professional hospitality skills. 4) Development Opportunities: These are significant, driving by robust government policy and substantial budgetary support. 5) Public relations: There is still lack of continuous and proactive promotion through online media. The SWOT analysis revealed that: Strengths: The area benefits from a strong destination reputation and pleasant climate. Weaknesses: Key challenges include inconsistent service standards and lack of skilled personnel. Opportunities: the BCG Model policy provides significant growth potential. Threats: The community faces risks from climate change and budget constraints for infrastructure development.

Keywords: tourism potential, Kapong community, tourism development

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านสู่การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพอย่างยั่งยืน (sustainable tourism) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้โมเดลเศรษฐกิจใหม่หรือ BCG Model (bio-circular-green) โดยมีกลไกสำคัญคือการประยุกต์ใช้ "Happy Model โมเดลอารมณ์ดี มีความสุข" เพื่อยกระดับสินค้าและบริการในแต่ละพื้นที่ด้วยนวัตกรรมและต้นทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การชูอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชนผ่านการเล่าเรื่องไม่เพียงแต่ช่วยเชื่อมโยงจุดแข็งของประเทศ ทั้งในด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังเป็นหัวใจสำคัญในการกระจายรายได้สู่ฐานรากและสร้างความมั่นคงให้แก่ภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ อย่างเป็นระบบผ่านเทคโนโลยีการบริหารจัดการที่ทันสมัย (กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว, 2566) อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวไม่อาจเกิดขึ้นได้จากการพัฒนาเพียงแหล่งท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องอาศัยการวางแผนเชิงบูรณาการและการทำงานร่วมกันระหว่าง

ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ การวิเคราะห์ถึงโอกาสและอุปสรรคในมิติต่าง ๆ ของการจัดการท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรสนุคนธ์ ประดิษฐ์ และรัตเกล้า เปรมประสิทธิ์ (2557) ที่ระบุว่า การยกระดับศักยภาพและมาตรฐานการให้บริการในระดับประเทศนั้น ต้องเกิดจากการสนับสนุนและร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

จังหวัดพังงาถือเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีการเติบโตทางการท่องเที่ยวอย่างโดดเด่นในกลุ่มจังหวัดอันดามัน โดยสถิติจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาชี้ให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2566 มีนักท่องเที่ยวมาเยือนพังงารวมกว่า 5.5 ล้านคน สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจมากกว่า 55,739 ล้านบาท และตัวเลขนี้ได้มีการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 7.3 ล้านคน สะท้อนถึงแรงดึงดูดของพังงาที่ยังคงเป็นจุดหมายปลายทางสำคัญในสายตานักท่องเที่ยวทั่วโลก (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) แต่ท่ามกลางการเติบโตในภาพรวมของจังหวัด อำเภอกะปงยังคงเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวแฝงอยู่อย่างมหาศาล ทั้งในด้านภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนและภูมิประเทศที่สวยงาม อำเภอนี้มีอัตลักษณ์ทางการเกษตรที่ทรงคุณค่าอย่างเช่น “ทุเรียนสาธิต” หรือราชาทุเรียนบ้าน (บรรเจิด พูลศิลป์, 2559) ซึ่งได้รับการคุ้มครองในฐานะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2561) ที่ต้องจองล่วงหน้าข้ามปี และ “มังคุดทิพย์” ซึ่งได้รับการคุ้มครองในฐานะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2566) เช่นเดียวกัน มังคุดทิพย์พังงา ฝิวลายไร่สารที่มีเพียงแห่งเดียวในประเทศ นอกจากนี้ กะปงยังเป็นศูนย์รวมอารยธรรมโบราณที่วัดนารายณ์การาม ซึ่งประดิษฐานเทวรูปพระนารายณ์และศิลาจารึกอายุกว่า 1,300-1,400 ปี (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2561) รวมถึงวัดอินทภูมิ (วัดปากถัก) ศูนย์รวมจิตใจของชาวกะปงที่มีสถาปัตยกรรมสวยงามและเป็นจุดชมวิวดมเมืองกะปงในมุมสูง

ทว่าในปัจจุบัน ศักยภาพที่ล้ำค่าเหล่านี้ของอำเภอกะปง ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มที่เท่าที่ควร ทำให้แหล่งท่องเที่ยวชุมชนยังไม่สามารถแสดงความโดดเด่นออกสู่สายตานักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ การศึกษาถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ตลอดจนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้ตอบโจทย์บริบทของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนกะปง
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยทั้งภายในและภายนอกในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนกะปง

จังหวัดพังงา

การทบทวนวรรณกรรม

วิวัฒน์ชัย บุญภักดิ์ (2529) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการกำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเอง ความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญทางลัทธิและศาสนาบรรยากาศ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและวิถีชีวิต
2. ความสะดวกในการเข้าถึงได้แก่สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่าง ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์และการรักษาความปลอดภัย

4. สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพทางกายภาพสภาพอากาศระบบนิเวศและสภาพอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

5. ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ข้อจำกัดทางด้านบริการสาธารณูปโภค ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

6. ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
วิภา สิริระทุ (2551) เสนอว่าการกำหนดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดเกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งต้องมีปัจจัยอื่นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้แก่ ลักษณะภูมิทัศน์ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวด้านปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เช่น ถนนไฟฟ้า แหล่งน้ำ การจัดการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถในการรองรับ การจัดการควบคุมกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่

3. เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและกระบวนการ คือ ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

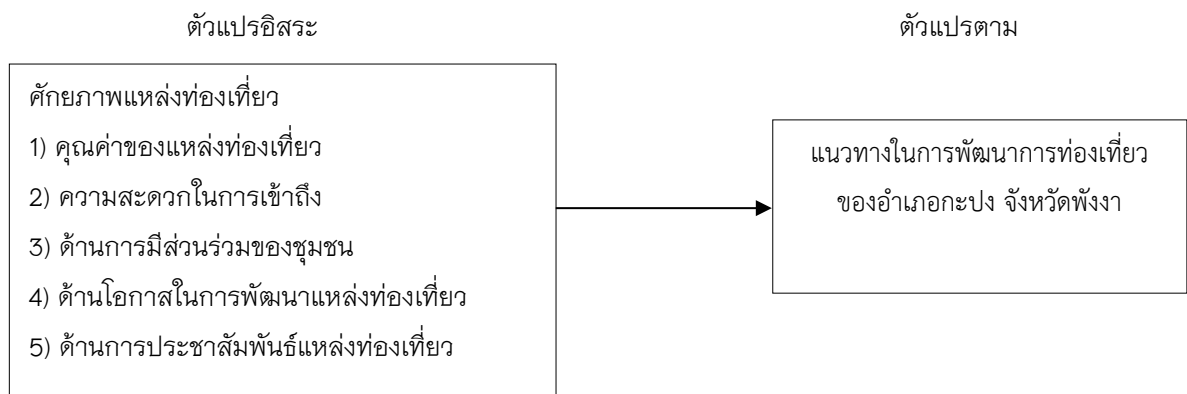
4. เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาว่าองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบใดบ้างและประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจหรือสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากนี้ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2556) ได้ทำการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา 8 ด้าน ได้แก่ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) ความสะดวกในการเข้าถึง 3) สิ่งอำนวยความสะดวก 4) ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว 5) สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 6) ความมีชื่อเสียงแหล่งท่องเที่ยว 7) กิจกรรมท่องเที่ยว และ 8) การมีส่วนร่วมของชุมชน

ดังนั้น การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน ดังนี้ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) ความสะดวกในการเข้าถึง 3) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) ด้านโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และ 5) ด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกะปง จังหวัดพังงา โดยศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวผ่านมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ทั้งชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และผู้ประกอบการ โดยพิจารณาองค์ประกอบด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

คักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอกะพง จังหวัดพังงา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ศึกษาคักจากเอกสาร หนังสือ เอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการศึกษาคักจากข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ด้วยการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลและอำนวยความสะดวกในการจัดการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการในชุมชนและประชาชนในอำเภอกะพง ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงต่อการจัดการท่องเที่ยว

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) จำนวนทั้งสิ้น 35 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ตรงในพื้นที่อำเภอกะพง แบ่งกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้นำและ หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และประชาชนที่มีถิ่นฐานเดิมในชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย การบริหารจัดการแห่งท่องเที่ยว และข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของพื้นที่

รูปแบบที่ 2 การประชุมกลุ่มย่อย (focus group) จำนวน 23 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยทั้งภายในและภายนอกด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและคักยภาพ และร่วมกันคัดเลือกแห่งท่องเที่ยวที่มีคักยภาพเพื่อนำมาจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกและแบบสนทนาลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (open-ended question) โครงสร้างการสัมภาษณ์พัฒนาจากหนังสือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเชิงลึก และแนวคำถามปลายเปิด ใช้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้ประกอบการ ประเด็นคำถามเน้นการบริหารจัดการเชิงนโยบาย (top-down) ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนาคุณค่าแห่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอกะพง 2) แผนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแห่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอกะพง

3) นโยบายการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชน 4) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชน

ชุดที่ 2 แนวทางการสนทนากลุ่ม ใช้กับกลุ่มประชาชนและผู้นำชุมชน เน้นประเด็นการมีส่วนร่วมและผลกระทบ ได้แก่ 1) สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอกะบังที่ต้องการพัฒนาศักยภาพและยกระดับเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานราก 2) ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว 3) ปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่ 4) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอกะบังด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการศึกษาจากเอกสารวิชาการ ควบคู่กับการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสังเกตสภาพจริงและจัดการสนทนากลุ่ม ดังนี้

3.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการนัดหมายและลงพื้นที่สัมภาษณ์รายบุคคล ใช้เวลา 45-60 นาทีต่อคน มีการจัดบันทึกประเด็นสำคัญ

3.2 การสนทนากลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยทั้งภายในและภายนอกด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ และร่วมกันคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพื่อนำมาจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้รวมไปถึงการตรวจสอบศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอกะบังที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จัดกลุ่มข้อมูลตามกรอบแนวคิดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) ความสะดวกในการเข้าถึง 3) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) ด้านโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 5) ด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนกะบัง

4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาประมวลผลเพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยทั้งภายในและภายนอกในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนกะบัง จังหวัดพังงา

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษารายเรื่อง ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกะบัง จังหวัดพังงา ผู้วิจัยมุ่งเน้นการตอบโจทย์ประเด็นสำคัญเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ โดยเป็นการประมวลผลและสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากการศึกษาภาคสนามผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมจำนวน 35 คน เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนกะบัง ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินศักยภาพ 5 ด้าน โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้นำและประชุมกลุ่มย่อย

1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกระบุว่าชุมชนมีต้นทุนทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์ที่ทรงคุณค่า โดยกลุ่มสนทนากลุ่มมีความเห็นว่า “แหล่งท่องเที่ยวเรายังดิบและเป็นธรรมชาติมาก

โดยเฉพาะธารน้ำพุร้อนปลายพุที่เป็นจุดขายสำคัญ” แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีความโดดเด่นและคงความสวยงามตามธรรมชาติเอาไว้ได้เป็นอย่างดี มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าสนใจ เช่น เมืองโนนหมอก ได้แก่ ภูตาจอและธารน้ำพุร้อนปลายพุ อากาศเย็นและหมอกตลอดปี มีทรัพยากรที่เป็นสินค้าที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ทุเรียนสาธิตา และมังคุดทิพย์พังงาที่ทรงคุณค่าทั้งทางธรรมชาติและวิถีเกษตรกรรม หลวงพ่อเซ่ง วัดอินทภูมิ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าด้านความศรัทธา ความเชื่อทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ยาวนานเชื่อมโยงกับเมืองตะโกลา แหล่งท่องเที่ยวจึงควรต้องมีการเพิ่มมาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงความสวยงาม ในขณะเดียวกันก็ควรเพิ่มกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ด้วย

2) ความสะดวกในการเข้าถึง การเดินทางไปยังอำเภอกะบะด้วย รถยนต์ส่วนตัวเป็นวิธีที่สะดวกและได้รับความนิยมนสูงสุด เนื่องจากสภาพถนนหลักเข้าสู่พื้นที่จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี มีป้ายบอกทางชัดเจน และสามารถเข้าถึงได้ด้วยยานพาหนะทุกประเภท หากเดินทางจากภูเก็ตหรือสนามบินภูเก็ต ใช้เส้นทางผ่านเขาหลักเข้าสู่อำเภอตะกั่วป่า และทางหลวงสาย 4090 ผู้ที่เดินทางมาจากตัวเมืองพังงาหรือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้ถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ผ่านอำเภอทับปุดมาทางตะกั่วป่าเพื่อเข้าสู่อำเภอกะบะ การเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางสามารถใช้บริการรถสายกรุงเทพฯ-พังงา หรือกรุงเทพฯ-ภูเก็ต จากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ โดยแจ้งลงที่อำเภอตะกั่วป่า จากนั้นสามารถต่อรถสองแถวท้องถิ่นเพื่อเดินทางเข้าสู่อำเภอกะบะได้อย่างสะดวก ผลการวิจัยระบุว่าเส้นทางหลักสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรองเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องได้รับการส่งเสริมเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาสัมผัสวิถีชุมชนกะบะได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตื่นตัวเข้าร่วมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในระดับมาก เนื่องจากในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเริ่มเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนจึงส่งผลให้ชุมชนเริ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพอสมควร แต่ยังขาดองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการเป็นเจ้าของที่ดี หน่วยงานของรัฐได้มีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อาทิ ตลาดปากถักมีการรื้อฟื้นกิจกรรมในอดีตขึ้นมาอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้นโดยให้ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้นำกิจกรรม เช่น การทำหมวกใบร่มข้าว การร่อนแร่ การทำขนมและอาหารพื้นถิ่น เป็นต้น และพบว่า ชุมชนมีความตื่นตัวสูง จากการสนทนากลุ่มพบว่าชาวบ้านภูมิใจในกิจกรรมรักษ์ถิ่น ได้แก่ ประเพณีแห่จาดหมุน (แห่กระจาด) ในช่วงวันสารทเดือนสิบ กิจกรรมงานวันขนมไทยและขนมพื้นบ้าน ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม ณ บริเวณวัดป่าโมกข์ (ปากพุ) ตำบลท่านา เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีการสาธิตและแข่งขันทำขนมพื้นบ้าน เช่น ขนมท่อนไต้ ขนมต้ม ขนมกาละแม ขนมเดือนสิบ พร้อมชบวนแห่จาดที่สนุกสนาน

4) ด้านโอกาสในการพัฒนา จังหวัดพังงามีบทบาทในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่ เนื่องจากทางจังหวัดพังงาได้จัดสรรงบประมาณพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานราชการภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอำเภอกะบะได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ จึงส่งผลให้เกิดโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเป็นที่รู้จักในสายตานักท่องเที่ยว ได้แก่ ภูตาจอ น้ำพุร้อนปลายพุ อุทยาน 1300 ปี วัดนารายณ์การาม วัดอินทภูมิ นอกจากนี้มีการสำรวจและค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ตามนโยบายของทางจังหวัดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งทำให้ชุมชนกะบะมีแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อาทิ สวนผิงผิง สวนแม่พร สวนลุงแก้ว สวนลุงประภาส ซึ่งจะมีกิจกรรมในช่วงฤดูผลไม้ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการเก็บ ชิม และถ่ายภาพในสวนผลไม้ต่าง ๆ

5) ด้านการประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอกะเปง จัดอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากภาคเอกชน และชุมชน ในการใช้สื่อออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลทางการท่องเที่ยว รวมถึงการส่งต่อข้อมูลที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน อาทิ เฟซบุ๊ก บล็อกเว็บไซต์ (facebook, blog website) และแอปพลิเคชันทางการท่องเที่ยว ส่วนการนำเสนอภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสู่บุคคลภายนอกนั้นจัดอยู่ในระดับมาก โดยทางชุมชนและกลุ่มประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน อาทิ การเชิญรายการท่องเที่ยวมาถ่ายทำภายในชุมชนเพื่อนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวสู่สายตานักท่องเที่ยว

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานภาครัฐ บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในภาคธุรกิจ และประชาชนในพื้นที่นั้น ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาตามประเด็นสำคัญต่าง ๆ ตามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ดังนี้

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง ได้แก่ ภูมิอากาศดี เป็นเมืองในหมอก คือ มีอากาศเย็นสบาย มีหมอกทั้งปี ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ภูตาคอ น้ำพุร้อนปลายพู่ และชื่อเสียงทางด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้แก่ หลวงพ่อเซ่ง วัดอินทภูมิตความหลากหลายทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์ ด้านธรรมชาติและด้านเกษตร เช่น อุทยาน 1300 ปี วัดนารายณ์การา สวนผิงผิง สวนแม่พร สวนลุงแก้ว สวนลุงประภาส เป็นต้น ซึ่งตรงกับคำขวัญของอำเภอกะเปง คือ “ม่านหมอกเมืองใต้ ผลไม้นานา พระนารายณ์ล้ำค่า ศรีทาทหลวงพ่อเซ่ง”

จุดอ่อน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชน คือ ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่องและน่าสนใจ การใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ด้านการคมนาคม การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยังขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว คือระบบบริการทางการท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว คือยังขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน

ปัจจัยภายนอก

โอกาส นโยบายภาครัฐที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวชุมชนและ BCG Model และเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยให้ชุมชนเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้โดยตรง

อุปสรรค การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่กระทบต่อฤดูกาลท่องเที่ยวและผลผลิตเกษตร ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาในภาพรวมจากการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอกะเปง มีประเด็นดังนี้ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอกะเปง ส่วนใหญ่มีระบบบริหารจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยวที่ดี มีการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยว คือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของภัทรธนกัลย์ เตียไพบูลย์ (2557) พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น สิ่งสำคัญที่จะสามารถดึงดูดใจ คือ การบริหารจัดการที่ดี

ของแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีการปรุงแต่งเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งที่เป็นธรรมชาติ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จะต้องสะดวกสบาย ง่ายต่อการเดินทาง และมีกิจกรรมที่หลากหลายรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวของชุมชนกะปงนั้นยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลัก เนื่องจากเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกเป็นปัจจัยหลักที่สนับสนุนและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาสู่แหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น สอดคล้องกับ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2563) พบว่า การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเป็นแนวทางในการจูงใจ นักท่องเที่ยว นอกเหนือจากการให้ความสำคัญกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสกับธรรมชาติ ได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับที่มนัส สุวรรณ (2532) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ ประสบผลความสำเร็จ มีสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาประเมินคือความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาตลาด ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอกะปง โดยทางอำเภอได้มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดประเพณีและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนกะปงยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและน่าสนใจ เนื่องจากในปัจจุบันนี้การสืบค้นข้อมูลข่าวสารของนักท่องเที่ยวเน้นการสืบค้นข้อมูลทางสื่อออนไลน์ ดังนั้น อำเภอกะปงควรมีการพัฒนาการสื่อในการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมในทุกช่องทาง การสื่อสาร เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ lordache (2009) ได้ศึกษาเรื่อง “การวางแผนประชาสัมพันธ์ในองค์กรการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการสื่อสาร” พบว่า ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานองค์กร ทางด้านการท่องเที่ยวซึ่งจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การสื่อสารตามเป้าหมายของกิจการ โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ในการสื่อสารและสร้างภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้แพร่ขยายกลุ่มตลาดไปในวงกว้าง และสอดคล้องกับพลอยชมพู ลีติยาภรณ์ (2553) ได้วิจัย เรื่อง การสื่อสารชุมชนท่องเที่ยวยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม ที่กล่าวว่า การเลือกใช้สื่อหรือการเลือกช่องทางในการส่งสารนั้น เปรียบเสมือนกุญแจดอกหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการสื่อสาร ดังนั้นสื่อที่ดีที่สุดสำหรับการสื่อสารครั้งหนึ่ง ๆ ต้องเป็นสื่อเข้าถึงตัวผู้รับสาร และเป็นสื่อที่สามารถนำเสนอสารได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยว พบว่าอยู่ในระดับมาก แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประชาชนมีการตอบสนองและรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวรวมถึงมีความสามัคคีในการร่วมวางแผน และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้การท่องเที่ยวจะสามารถพัฒนาไปได้นั้น ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน การบริหารจัดการพื้นที่ และจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ประชาชน ชุมชนอย่างเป็นธรรม เพื่อลดปัญหาการขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bonzanigo et al. (2016) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นตัวขับเคลื่อนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์กิจกรรมในฤดูหนาว และการปรับให้เกิดศักยภาพของการมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อทำให้ความขัดแย้งบรรเทาลง โดยการบูรณาการความรู้ที่มีคุณภาพและความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น ควรปลูกฝังตั้งแต่ระดับเยาวชน โดยให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์เรียนรู้ความเป็นมา มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชนโดยภาครัฐให้สนับสนุนทางวิชาการ และขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้องกระตุ้นให้เกิดความคุ้มค่าในการเรียนรู้สร้างความรู้สึกหวงแหนให้เกิดขึ้น ความอยากเรียนรู้เพื่อที่จะอนุรักษ์จะตามมา จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่คนท้องถิ่น (บุพชาติ ดวงดี, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอกะบงในเชิงบูรณาการ โดยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมีความโดดเด่นทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวิถีเกษตรกรรม ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ชุมชนมีความตื่นตัวและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการ การต้อนรับ และการสื่อสารภาพลักษณ์ จึงสะท้อนให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องยกระดับศักยภาพของชุมชนโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่สมบูรณ์ ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ยังไม่เข้มข้น ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง การวิเคราะห์บริบทด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ ยังช่วยให้เห็นภาพรวมของโอกาสและอุปสรรคด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนเชิงนโยบายในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการประสานความร่วมมือจากองค์กรที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวมาให้ความรู้ประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมไปถึงการเตรียมพร้อมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
- 1.2 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ไปศึกษาดูงานจากชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพเพื่อนำองค์ความรู้มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 1.3 การจัดทำป้ายสื่อความหมายและป้ายบอกทางตามบริเวณตาม ๆ เพื่อบอกความสำคัญและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่
- 1.4 สนับสนุนให้มีการศึกษาและวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลด้านต่าง ๆ รวมถึงผลการวิจัยมาเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาและบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงสถิติที่สะท้อนพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของตลาด และระดับความพึงพอใจ ซึ่งจะช่วยในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
- 2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism Model: CBT Model) เปรียบเทียบต้นแบบชุมชนท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่อื่น เพื่อพัฒนาโมเดลที่เหมาะสมกับบริบทอำเภอกะบง
- 2.3 ควรศึกษารูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ของชุมชนและนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาแนวทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมต่อการสร้างรับรู้ของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ 2567

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2561). ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
ทุเรียนสาธิตกัฟงา ทะเบียนเลขที่ สช 61100116.
https://www.ipthailand.go.th/images/26669/GI/GIregistration_announcement/GIregistration213_new661016.pdf.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2566). ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์:
มังคุดทิพย์ฟงา ทะเบียนเลขที่ สช 66100213.
https://www.ipthailand.go.th/images/26669/GI/GIregistration_announcement/GIregistration213_new661016.pdf.
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). สถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ จำแนกตามจังหวัด ปี 2566–2567.
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=730
- กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว. (2566). แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2566–
2570. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- บุพชาติ ดวงดี. (2560). รูปแบบการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 36(6), 218–227.
- บรรเจิด พูลศิลป์. (2559). กรมวิชาการเกษตร เดินหน้าวิจัยและพัฒนาทุเรียนสาธิตกัฟงาท้องถิ่นอัตลักษณ์คู่เมือง
ฟงา. *เคหการเกษตร*, 40(9), 32.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. (2556). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนา
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอควนโดนและบ้านต้นปาดหนัน อำเภอควนกาหลง
จังหวัดสตูล. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 27(83), 97–112.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. (2563). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนา
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอควนโดนและบ้านต้นปาดหนัน อำเภอควนกาหลง
จังหวัดสตูล. รายงานวิจัย. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พลอยชมพู ลีติยาภรณ์. (2553). การสื่อสารชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม.
วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ภัทรธนกัลย์ เตียโพบูล. (2557). ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน บ้านห้วยอนวัด ตำบลแม่ทอม อำเภอปาง
กล้า จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนัส สุวรรณ. (2532). *นิเวศวิทยาการพัฒนาเศรษฐกิจ*. โอเดียนสโตร์.
- รสสุคนธ์ ประดิษฐ์ และรัตเกล้า เปรมประสิทธิ์. (2557). ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลเขา
ค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารสังคมศาสตร์*, 10(2), 127–149.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. (2529). ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อมรดกทางวัฒนธรรม. *จุลสาร
การท่องเที่ยว*, 4(4), 31–38.
- วิภา สิริระทุ. (2551). ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2561). รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย พ.ศ. 2561. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. <https://www.onep.go.th/book/soe2561>.

Bonzanigo, L., Giupponi, C., & Balbi, S. (2016). Sustainable tourism planning and climate change adaptation in the Alps: A case study of winter tourism in mountain communities in the Dolomites. *Journal of Sustainable Tourism*, 24(4), 637 – 652. <https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1122013>.

lordache, M. C. (2009). The importance planning of public relations in tourist organizations' communication. *Management*, 12(2), 239–248.